

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อศึกษาว่า หนึ่ง ปัจจัยทางด้านรูปแบบ โครงสร้าง และปฏิสัมพันธ์ของสังคมไทยมีผลต่อการกำหนดผลลัพธ์ทางธุรกิจ และระดับผลสัมฤทธิ์ (degree of achievement) ของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติหรือไม่ อย่างไร และสอง การเข้าครอบงำตลาดค้าปลีกของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจัดสรรทรัพยากรและผู้เล่น/ตัวละครค้าปลีกท้องถิ่นอย่างไร การศึกษาวิจัยใช้วิภาษวิธีประวัติศาสตร์ (historical criticism) โดยนำทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์การเมือง (political economy) มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผลลัพธ์ทางธุรกิจและระดับผลสัมฤทธิ์ของบริษัทค้าปลีกในแต่ละประเทศ จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป โดยมีปัจจัยทางด้านรูปแบบ โครงสร้าง และปฏิสัมพันธ์ของสังคมเป็นตัวกำหนด กรณีของประเทศไทย พบว่า ด้วยลักษณะเฉพาะตัวทางด้านรูปแบบ โครงสร้าง และปฏิสัมพันธ์ของสังคม โดยเฉพาะบทบาทสถาบันการเมืองและกลไกของรัฐซึ่งยึดถือผลประโยชน์ของตน กลุ่มทุน และชนชั้นกลางเป็นหลักในการกำหนดนโยบาย ในขณะที่กลุ่มทุนค้าปลีกไทยก็กลายเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์เพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับบริษัทค้าปลีกข้ามชาติ กอปรกับโครงสร้างสถาบันทางสังคมไทยที่อ่อนไหวต่อกระแสโลกาภิวัตน์ แรงเสียดทานทาง

สถาบันจึงเป็นไปอย่างกระจุกกระจายและอยู่ในระดับต่ำมากเมื่อเทียบกับต่างประเทศ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เอื้อให้บริษัทค้าปลีกข้ามชาติสามารถประสบความสำเร็จและแทรกตัวเข้าครอบงำธุรกิจค้าปลีกได้อย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ด้วยความแตกต่างของรูปแบบ โครงสร้าง และปฏิสัมพันธ์ของ สังคมไทยในแต่ละท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างสังคมการผลิตค้าปลีกไทยภายหลังการเข้าสู่ ตลาดของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติสามารถแบ่งออกเป็นสองรูปแบบมาตรฐานคือ หนึ่ง สังคมการผลิตที่ชนชั้นทุนนิยมมีอิทธิพลเหนือชนชั้นผู้เล่น/ตัวละครค้าปลีกท้องถิ่น และ สอง สังคมการผลิตที่ชนชั้นทุนนิยมมิได้มีอิทธิพลเหนือผู้เล่น/ตัวละครค้าปลีกท้องถิ่น โดยสังคมการผลิตในรูปแบบที่หนึ่งถือเป็นภาพหลักของผลลัพธ์การค้าปลีกที่เกิดขึ้น และมีแนวโน้มว่าในอนาคตโครงสร้างสังคมการผลิตค้าปลีกไทยทั้งหมดจะเป็นไปใน ลักษณะรูปแบบที่หนึ่ง ซึ่งหมายถึงบริษัทค้าปลีกข้ามชาติสามารถเข้าครอบงำตลาดค้าปลีกได้ทั้งหมด

การเข้าครอบงำตลาดค้าปลีกของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติ มีผลทำให้ห่วงโซ่มูลค่า (value chain) เกิดการบิดเบือน ร้านโชห่วยจำนวนมากต้องปิดกิจการ ผู้ผลิต/ซัพพลายเออร์ถูกขูดรีดมูลค่าส่วนเกิน เกิดการผูกขาดในกระบวนการจัดสรรทรัพยากร โดยบริษัทค้าปลีกข้ามชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาวาดด้วยผลกระทบจากการขยายตัวของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติบรรลุวัตถุประสงค์ การออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมการขยายตัวของบริษัทค้าปลีกข้ามชาติและการสร้างกติกาการค้าที่เป็นธรรม ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างเงื่อนไขและออกกฎระเบียบเพื่อปรับสมดุลและกลไกความสัมพันธ์ของสังคม

This thesis investigates (1) whether the factors of pattern, structure, and interaction in Thai society affect business outcomes. In this connection, inquiry is also made into the degree of success of transnational retailers and the factors governing this success. Additionally, considered is (2) how the domination of retail markets by transnational retailers affects the allocation of resources and the players or personages on the domestic retail scene.

In carrying out this investigation, the researcher used the method of historical criticism within an overarching conceptual framework of political economy.

Findings are as follows:

Business outcomes and the degree of success of retailers in each country show differences in view of unique national and cultural

characteristics in respect to the determining factors of pattern, structure, and social interaction. In the case of the Kingdom of Thailand (Thailand), it was found that peculiarities in regard to pattern, structure, and social interaction are the main determinants of economic policy. The intimate intercalation of political institutions and state mechanisms with interest groups, capitalists, and the middle class are the main determiners of economic policy.

Meanwhile, Thai retail capitalists are strategically allied with transnational retailers in order to exchange benefits. In addition, the structure of Thai social institutions is sensitive to the stream of globalization. Furthermore, institutional power is dispersed and at a low level when compared with foreign countries. All of these factors foster the success of transnational retailers and have allowed them to dominate retail business with alacrity.

Nevertheless, differences in the pattern, structure, and interactions of components of Thai society in each locality generate two standard patterns of the social structure of Thai retail production since the introduction of transnational retailers into retail markets.

These phenomena are seen as follows: In some cases, (1) the production community is dominated by capitalists exerting heavy influence over domestic retail players and personages. In other cases, however, (2) the production community has a structure leading to the failure to influence domestic retail players or personages to an appreciable extent. The first scenario is taken to be the most significant current factor in regard to retail outcomes. There is a tendency such that in the future, the social structure of

all Thai retail production will correspond to this standard picture. This means that transnational retailers would eventually dominate all retail business in Thailand.

The domination of retail business by transnational retailers brings in its wake distortions in the chain of value. A great number of traditional retailers have closed their businesses. Producers and suppliers have been exploited through the operations of the generation of surplus value. Moreover, the process of resource allocation has become monopolized by transnational retailers.

Therefore, in order to solve the problem of the impact of the expansion of transnational retailers in an effective manner, rules and regulations must be issued to control the expansion of transnational retailers and to develop fair trade rules. This has to be accompanied by the creation of conditions and regulations conducive to balancing the mechanisms of social interaction.